

ГОРОДОК — місто [Львівської області](#), райцентр. Знаходиться на р. Верещиця (притока Дністра), за 28 км на Зх. від обл. центру. Через місто проходить автомагістраль Львів-Мостиська-Перемишль (Польща). Залізнична станція, автостанція. Площа 8 км². Насел. 16 082 особи (2001, складає 97,6 % до 1989), переважно українці (96 %), проживають також поляки, росіяни. Назва міста походить від слова «городити» (від-городжувати) і означає укріплене поселення. Вперше згадується в Іпатіїв. літописі під 1213 як місто-фортеця, що входило до складу Галиц.-Волин. князівства. Нестор зазначав, що місто відоме далеко на Сх. як центр торгівлі сіллю, а тому мало назву «Городок солоний» (згодом слово «солоний» перестали вживати). Згадується також під 1227 і 1235 у Галиц.-Волин. літописі у зв'язку з вторгненням польс.-угор. феодалів у Галиц. князівство та боротьбою Волин. князя Данила Романовича за Галиц. трон. Від 1349 — у складі Польщі. За адм. поділом входив до складу Львів. землі Руського воєводства як окреме королів. містечко, а згодом став центром Городоцент староства. 1389 Г. переведений з Руського на Маґдебур. право. У 15 і на поч. 16 ст. місто зазнало нападів з боку татар. Починаючи від серед. 15 ст., Г. стає одним із найбільших торг. центрів не лише на зх.-укр. землях, а й на тер. всієї Речі Посполитої. Був центром соляних складів та одним із гол. пунктів торгівлі волами. Лише наприкінці 16 — на поч. 17 ст. на продаж торговці пригнали 5 тис. волів. Гол. предметом експорту з міста була риба. На 1578 тут налічувалося 42 ремісники (20 олійників, 2 ковалі, 4 шевці, 4 рибалки, 4 різники, 4 ткачі, 4 кравці), які об'єднувалися в 12 цехів. 1591 у Г. створ. братство і школу при ньому, що захищали інтереси укр. насел. Мешканці брали участь у Визв. війні під проводом Б. Хмельницького. Під час облоги укр.-рос. військами Львова восени 1655 стратег. значення мала перемога козац. загонів під Г. У 2-й пол. 16 — на поч. 17 ст. місто занепало. 1672 турец. паша Омер-Алі повністю зруйнував його. Відбудували Г. лише у 18 ст. За 1-м поділом Польщі 1772 відійшов до Австрії (від 1867 — Австро-Угорщина). Від 1867 — повіт. центр. Під час 1-ї світової війни у серпні 1914 на околиці Г. відбулася Городоцент битва між рос. і австр. військами, яка закінчилась поразкою австр. військ. 1 листопада

1917 у місті проголошено ЗУНР. Від 1919 — у межах кордонів Польщі. Від 1939 — місто у складі УРСР, від 1940 — райцентр Львів. обл. Більшовики чинили з інакодумцями та непокірними жорстоку розправу. 27 червня 1941 місто було окуповане нім. нацистами. На примус. роботи до Німеччини окупанти вивезли бл. 1200 осіб. У боях за визволення Г. у липні 1944 загинуло 830 рад. воїнів. До серед. 1950-х рр. діяло підпілля ОУН-УПА. Гол. підприємства: ВАТи — «Городоцент молочна компанія "Біла роса"», «Городоцент швейна ф-ка», «Городоцент мех. завод»; ТОВи — «Ельпласт-Львів» (виробництво поліетилен. труб та супут. продукції), «Екобудсервіс» (металопластик. вікна та двері), «Озон» (плитка), «Писанка» (ковані метал. вироби), «Абсолют. стандарт» (горілчані вироби). У місті — 4 заг.-осв. школи, муз. школа, 3 дошкіль. установи, академія мистецтв; Нар. дім «Просвіта», кінотеатр, 2 б-ки; лікарня, поліклініка; стадіон, 2 ДЮСШ. Виходить г. «Народна думка». Вісім самодіял. худож. колективів мають звання «народний». Реліг. громади: УГКЦ, РКЦ, УПЦ КП. Пам'ятки архітектури: система оборон. валів, залишки земл. укріплень колиш. городища, монастир францисканців (15 ст.), фарний костел (15 ст.), церква Благовіщення (1540-1600), дерев'яна церква Усікновення голови св. Івана Хрестителя (1754), міський млин, міська ратуша. Встановлено пам'ятник жертвам більшов. репресій. Серед видат. уродженців — д-ри н. лікар-стоматолог [Є. Гоцко](#), фахівець у галузі електротехніки [І. Коваленко](#), хімік [З. Піх](#); церк. діячі УГКЦ [П. Вергун](#), [Р. Лиско](#); публіцист, поет [Д. Вергун](#), прозаїк, літературознавець [Р. Горак](#), бібліограф, журналіст [С. Горак](#), поетеса [М. Шунь](#); художник [Р. Опалинський](#); піаністка [О. Бірецька](#), скрипаль, музикознавець, театрознавець [О. Паламарчук](#); футболіст [В. Тищенко](#). У Г. мешкав письменник-сатирик [Лесь Мартович](#).

Рекомендована література

1. Горак Р. Городок: Істор.-краєзнав. нарис. Л., 1995;
2. Паламарчук О. «Просвіта» і просвітяни Городка. Л., 1998.

[М. Савка](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Городок / М. Савка // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-31453>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).